

Vantaan Sanomalan arkeologiset koetutkimukset vuonna 2011

Andreas Koivisto

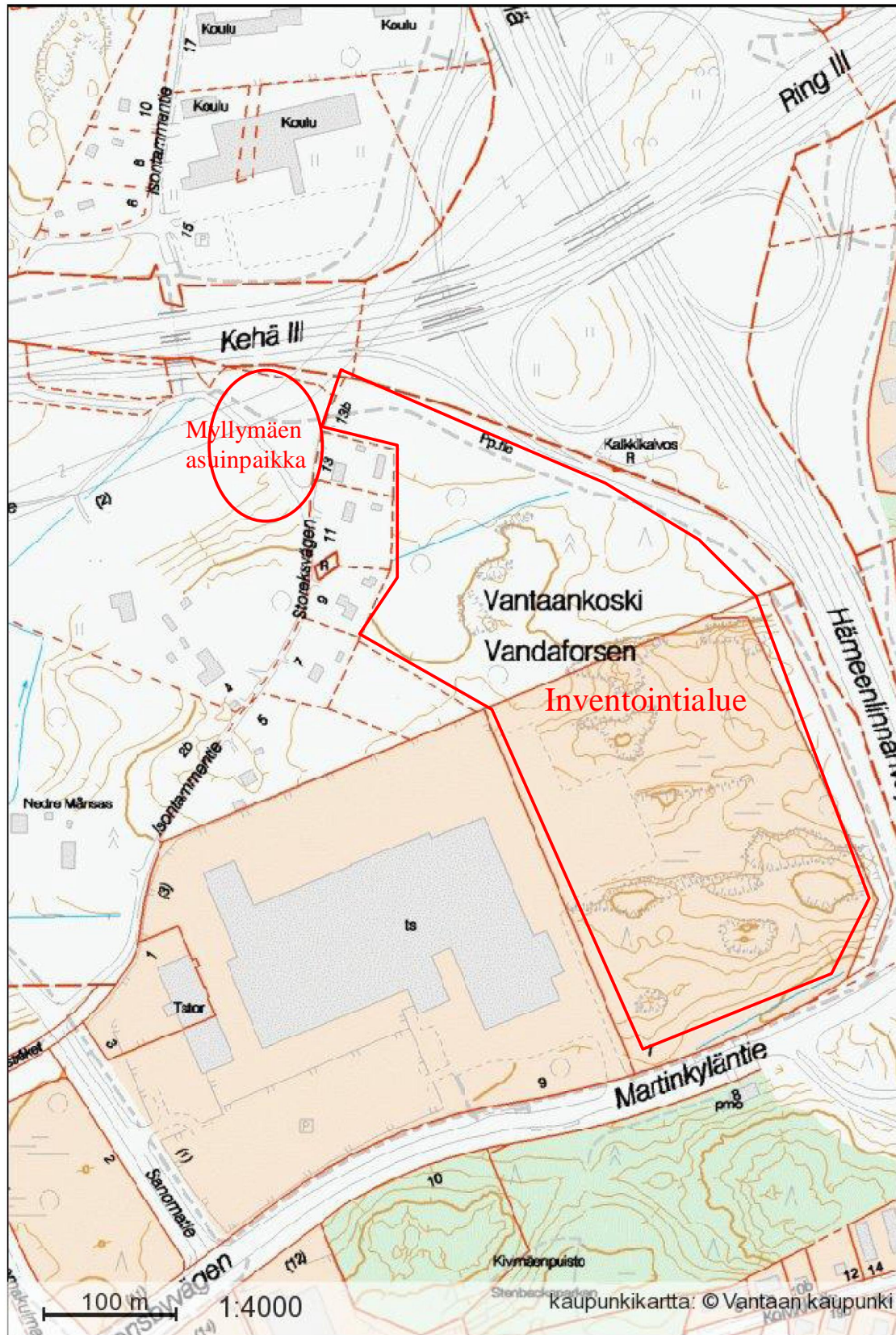
VANTAAN
KAUPUNGINMUSEO
VANDA STADSMUSEUM
VANTAA CITY MUSEUM

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi: Vantaa Sanomala
Kylä: Vantaankoski
Kunta: Vantaa
Kohteen laji: Asuinpaikka, teollisuus
Ajoitus: Kivikausi, historiallinen aika
Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 92010042 (Myllymäen kivikautinen asuinpaikka)
1000001629 (Martinkylän itäinen louhos)
1000001630 (Martinkylän läntinen louhos)
Yhtenäiskoordinaatit: Tutkimusalueen keskipiste (ETRS-TM35FIN)
Pkoo=6685752 ja Ikoo=381325
Tutkimuksen laatu: Koetutkimus
Tutkimuslaitos: Vantaan kaupunginmuseo
Kaivauksenjohtaja: FM Andreas Koivisto
Kenttätyöaika: 22.7.-28.7.2011
Rahoittaja: Sanoma Oy
Kustannusarvio: 2360 €
Digitaaliset kuvatallenteet: VKM kuva-arkisto 1044:1-35
Alkuperäinen raportti: Suomen arkeologinen keskusarkisto/Museovirasto
Kopiot (2 Kpl): Vantaan kaupunginmuseo, Sanomala Oy

Karttaote

Tiivistelmä

Vantaan kaupunginmuseo suoritti Sanomala Oy:n tilauksesta arkeologiset koetutkimukset Sanomalan alueella liittyen paikan asemakaavamuutokseen. Asemakaavamuutosta koskevalla alueella sijaitsi Myllymäen kivistä asuinpaikka sekä historiallisen ajan kalkkikivituotantoon liittyviä muinaisjäännöksiä. Koetutkimusten tarkoituksena oli selvittää kivistä asuinpaikan rajoja sekä inventoida aluetta mahdollisten tuntemattomien kalkkikivituotantoon liittyvien muinaisjäännösten osalta.

Myllymäen oletetun kivistä asuinpaikan alueelle ja ympäristöön kaivettujen koekuoppien perusteella voi todeta, että tutkimusalueella ei ole säilynyt kivistä kulttuurikerroksia. Mikäli paikalla on ollut kivistä kerroksia, ovat ne tuhoutuneet myöhemmän maankäytön seurauksena. Koekuoppien vähäiset löydöt koostuivat suurimmaksi osaksi 1800–1900-luvuille ajoittuvien esineiden katkelmista. Kahdesta koekuopasta (kuopat 1 ja 6) löytyi kvartsin kappaleita, jotka eivät kuitenkaan vaikuttaisi olevan työstettyjä.

Inventoinnin yhteydessä Sanomalan varsinaisen kaavamuutosalueen yhteydessä ei löytynyt jatko tutkimuksia vaativia muinaisjäännöksiä. Sen sijaan Isontammentien luoteispuolella olevasta metsäisestä rinteestä löytyi kalkkipolttouuni ja rakennuksen perustus. Kalkkipolttouuni on luultavasti peräisin samalta ajalta kuin alueen kalkkilouhokset, jotka todennäköisesti ovat 1700-luvun puolivälistä.

SISÄLLYS

Arkisto- ja rekisteritiedot	1
Karttaote.....	2
Tiivistelmä	3
1. Johdanto	5
2. Ympäristö	6
3. Historiallinen tausta	7
4. Tutkimukset	8
Menetelmät	8
5. Koekuopitus.....	9
6. Inventointi.....	13
7. Tulokset	15
Lähteet ja kirjallisuus	16

Liitteet

Liite 1: Yleiskartta

Liite 2: Digikuvaluettelo

1. Johdanto

Vantaan kaupunginmuseo suoritti Sanomala Oy:n tilauksesta arkeologiset koetutkimukset Sanomalan alueella liittyen paikan/kohteen asemakaavamuutokseen. Asemakaavamuutosta koskevalla alueella sijaitsevat Myllymäen kivikautinen asuinpaikka sekä historiallisen ajan kalkkikivituotantoon liittyviä muinaisjäännöksiä. Koetutkimusten tarkoituksena oli selvittää kivikautisen asuinpaikan rajoja sekä inventoida aluetta mahdollisten tuntemattomien kalkkikivituotantoon liittyvien muinaisjäännösten osalta.

Arkeologiset koetutkimukset alueella tulivat ajankohtaisiksi kun Sanomalan alueelle oltiin suunnittelemassa asemakaavamuutosta (Vantaan kaupunki nro 171200). Museovirasto edellytti lausunnoissaan (diaarinumerot 160/303/2010 ja 189/303/2011) lisäselvityksiä kaava-alueella. Selvityspyynnöt koskivat muinaismuistolain rauhoittamia kalkkilouhoksia (muinaisjäännösrekisterin tunnuksat 1000001629 ja 1000001630) sekä Myllymäen kivikautista asuinpaikkaa (mjrekisteritunnus 92010042).

Koekaivaukset suoritettiin 22.7.-28.7.2011 välisenä aikana. Kenttätöiden johtajana toimi Andreas Koivisto ja tutkimusapulaisina Aasa Karimo sekä Elina Terävä. Kaivausten kustannuksista vastasi Sanomala Oy.

2. Ympäristö

Tutkimusalue koostui kahdesta erillisestä kohteesta. Ensimmäinen kohde oli Myllymäen kivikautisen asuinpaikan oletettu paikka Isontammentien koillispuolella. Toinen kohde oli kaavamuutosalue nykyisten Sanomalan rakennusten koillispuolella.

Ensimmäinen tutkimusalue sijaitsi pohjoiseen viettävällä rinteellä Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n risteyksen lounaispuolella, Isontammentien koillispuolella. Tälle alueelle kaivettiin useita koekuoppia, kummallekin puolelle Isontammentietä, eli oletetulle Myllymäen kivikautisen asuinpaikan alueelle. Ympäristö koostui jättömaan näköisestä alustasta, jossa kasvoi pääosin nuoria lehtipuita. Nykyinen Isontammentie sijaitsi parhaimmillaan monta metriä korkeammalla kuin sitä ympäröivä maa, joten ainakin tien kohdalta maamassoja oli alueella siirretty. Mahdollisen kivikautisen asuinpaikan rajojen selvittämiseksi alueelle kaivettiin useita koekuoppia.

Kuva 1. Myllymäen kivikautinen asuinpaikka sijaitsi muinaisjäännösrekisterin mukaan metsäisessä rinteessä kuvan keskellä näkyvän Isontammentien kummallakin puolella.

Kaava-alueen ulkopuolelle jäävä Isontammentien ja koekuoppa-alueen länsipuolella oleva metsäinen rinne näytti luonnonmukaisemmalta kuin itse koekuoppa-alue. Rinne koostui sekametsästä ja aluskasvillisuus oli harvaa. Vaikka alue jäi asemakaavamuutosalueen ulkopuolelle, tehtiin paikalla nopea maastokatselmus, jotta alueesta saatiin kokonaiskuva.

Nykyisen Sanomalan ja Hämeenlinnanväylän väliin jäävä kaavamuutosalue koostui pääosin sekametsästä, jossa oli runsas aluskasvillisuus. Ympäristö vaihteli kallioisesta harvakasvuisesta metsästä tiheään metsikköön. Edellä mainitulla alueella suoritettiin maastokatselmus mahdollisten kalkkitekiteellisuuteen liittyvien muinaisjäännösten osalta. Lisäksi tarkistettiin tunnettujen kalkkilouhosten kunto.

3. Historiallinen tausta

Myllymäen kivikautiselta asuinpaikalta on aikaisemmin löydetty kourutaltoa ja kvartseja. Kourutaltoa on lahjoitettu Museovirastolle vuonna 1913. Asuinpaikka on inventoitu arkeologisesti vuosina 1962 ja 2000. Vuoden 1962 inventoinnin yhteydessä paikalta löytyi kolme kvartsin kappaletta. Vuoden 2000 inventoinnin yhteydessä paikasta todettiin seuraavaa: "Alueella kasvaa nykyisin lähinnä pensaita ja maaperä vaikuttaa jonkin verran sekoittuneelta. Koska paikka on kuitenkin rakentamaton, kivikautista asuinpaikkaa on mahdollisesti vielä jäljellä." (Leskinen & Pesonen 2008: 269; MJR)

Tutkimusalueelta tunnetaan kaksi kalkkilouhosta. Kalkkilouhosten tarkka käyttöaika ei ole tiedossa, mutta vuonna 1858 ne mainitaan vanhoiksi (Saltikoff et al. 1994: 51-52). Kalkkilouhokset liittyvät todennäköisesti Suomenlinnan rakentamiseen 1700-luvun puolivälissä, jolloin kalkin louhinta ja poltto lisääntyivät voimakkaasti Helsingin pitäjässä (Kuisma 1991: 288-289). Louhosten sijainti Suuren rantatien (Isontammentie) varrella lähellä Vantaanjokea on taannut paikalla valmistetulle kalkille hyvät kuljetusmahdollisuudet.

Kuva 2. Läntinen kalkkilouhos sijaitsee omakotitalon pihassa Isontammentien varrella.

4. Tutkimukset

Arkeologisten koetutkimusten tavoitteena oli selvittää Sanomalan kaava-alueella sijaitsevan mahdollisen kivikautisen Myllymäen asuinpaikan rajat sekä inventoida alueen historiallisen ajan kalkintuotantoon liittyvät muinaisjäännökset. Myllymäen kivikautisen asuinpaikan rajoja selvitettiin kaivamalla koekuoppia kohteen muinaisjäännösrekisterin rajaamalle muinaisjäännösalueelle sekä sen lähiympäristöön. Historiallisen ajan kalkintuotantoon liittyviä muinaisjäännöksiä etsittiin inventoimalla lähistön metsäalueita.

Menetelmät

Koetutkimusten yhteydessä kaivettiin yhteensä 19 koekuoppaa. Kuopat dokumentoitiin valokuvin sekä mittaamalla eri kuopissa havaittavien kerrosten paksuudet. Löytöjä tutkimusten aikana ei otettu talteen.

Koekuopat ja inventointihavainnot mitattiin paikoilleen käyttäen hyväksi takymetria. Jälkityövaiheessa mittaukset liitettiin Vantaan kaupungin kantakarttaan kaupungin omaan mittausjärjestelmään. Takymetri asetoitiin Vantaan mittaosaston tarkkuus-GPS:lla paikalle luomien apupisteiden avulla (AP 1000 X=86870.693, Y=47371.519, Z=41.700, AP 1001 X=87003.001, Y=47383.014, Z=34.227 ja AP 1002 X=87000.427, Y=47320.602, Z=32.169). Korkeus mitattiin myös edellä mainittujen pisteiden avulla.

Kuva 3. Koekuopat ja havaitut rakenteet mitattiin paikoilleen takymetrin avulla.

5. Koekaivaus

Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisteriin merkityn Vantaan Sanomalan läheisyydessä sijaitsevan Myllymäen kivikautisen asuinpaikan ympäristöön avattiin yhteensä yhdeksäntoista 50 cm x 50 cm kokoista koekuoppaa. Koekuoppien avulla haluttiin selvittää mahdollisen kivikautisen asuinpaikan rajat sekä alueen kulttuurikerrosten paksuudet. Koekuoppien sijainnit on merkitty yleiskarttaan liitteeseen 1. Kahdesta kuopasta (koekuopat 1 ja 6) löytyi kvartsia, ne olivat huonolaatuisia eikä niissä ollut työstön jälkiä. Merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista tai kivikaudesta ei löytynyt.

Koekuoppa 1

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Sen alla oli noin 55 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi kvartsin kappale sekä tiiltä ja rautaa. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 2

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Sen alla oli noin 40 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi tiiltä. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 3

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Sen alla oli noin 35 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopassa ei ollut löytöjä. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 4

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Sen alla oli noin 30 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi muutamia pieniä paloja tiiltä. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 5

Noin 35 cm kuopan pinnasta oli kosteaa multaa. Kuopan pohjalla oli harmaata savea. Löytöinä kuopasta tuli vähän tiiltä.

Koekuoppa 6

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Siitä löytyi tiiltä ja kvartsin pala. Turpeen alla oli noin 30 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Tässä kerroksessa ei ollut löytöjä. Kuopan pohjalla oli harmaa savi, jossa oli päällä olevalla maalla täyttyneitä vakoja. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 7

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Sen alla oli noin 20 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi tiilen paloja sekä peltipurkki. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 8

Koekuoppa 8 kaivettiin maastossa havaittavan rakennuksen perustuksen keskelle. Kuopan pinnassa oli noin 5-15 cm paksu kerros irtonaista pintamultaa. Pintamullan alla oli koko koekuopan peittävä musta muovi. Kuoppaa ei kaivettu muovia syvemmälle.

Koekuoppa 9

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Pintaturpeen alta löytyi teollisesti valmistettu rakennuksen kulmakivi. Kuoppaa ei kaivettu pohjaan.

Koekuoppa 10

Pintaturpeen paksuus oli noin 10 cm. Sen alla oli noin 25 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi tiiltä, fajanssia ja 1800-1900-luvun lasia. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 11

Heti kuopan pinnasta alkoi noin 45 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi tiiltä ja fajanssia. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 12

Heti kuopan pinnasta alkoi noin 30 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi tiiltä, fajanssia ja lasia. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 13

Heti kuopan pinnasta alkoi noin 40 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi tiiltä, fajanssia ja modernia lasia. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 14

Pintamullan paksuus oli noin 5 cm. Sen alla oli noin 30 cm paksu kerros tiivistä savea. Kuopan pohjalla oli edellistä vielä tiukempi harmaa savi. Kuopasta löytyi tiiltä, fajanssia ja 1800–1900-luvun lasia. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 15

Heti kuopan pinnasta alkoi noin 35 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista hiesua. Kuopan pohjalla oli harmaa savi. Kuopasta löytyi tiiltä ja lasia. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 16

Heti kuopan pinnasta alkoi noin 35 cm paksu kerros likaisenruskeaa siltinsekaista hiekkaa. Kerros muuttui syvemmälle mentäessä tiiviimmäksi. Kuopan pohjalla oli vaaleanharmaan kellertävää, kovaa ja tiivistä silttiä. Läheltä kuopan pintaa löytyi vähän tiiltä, muuten kuoppa oli löydötön. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 17

Heti kuopan pinnasta alkoi noin 30 cm paksu kerros likaisenruskeaa siltinsekaista hiekkaa. Sen alla oli noin 20 cm paksu kerros vaaleanharmaata silttiä. Pohjalla oli kova, tiivis ja kellertävä siltinsekainen hiekka. Kuopassa ei ollut löytöjä. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 18

Heti kuopan pinnasta alkoi noin 35 cm paksu kerros likaisenruskeaa siltinsekaista hiekkaa. Sen alla oli noin 30 cm paksu kerros vaaleanharmaata silttiä. Tästä kerroksesta löytyi tiiltä, fajanssia, laastia ja 1800–1900-luvun punasavikeramiikkaa. Pohjalla oli kova, tiivis ja kellertävä siltinsekainen hiekka. Kuopan maa-aines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

Koekuoppa 19

Pintaturpeen paksuus oli noin 5 cm. Sen alla oli noin 10 cm paksu kerros irtonaista ruskeaa hiekkaa. Hiekan alla oli noin 40 cm paksu kerros tiivistä harmaanruskeaa savensekaista silttiä. Pohjalla oli harmaa savi. Kuopassa ei ollut löytöjä. Kuopan maaines oli sekoittunutta eikä siinä ollut merkkejä säilyneistä kulttuurikerroksista.

6. Inventointi

Sanomalan kaava-alueen inventointi suoritettiin samanaikaisesti koekuopituksen kanssa vuoden 2011 heinäkuun lopussa. Ajankohdan takia kasvillisuutta oli alueella paljon, eivätkä havaintomahdollisuudet olleet otollisimmat. Inventoinnin tarkoituksena oli etsiä mahdollisia historiallisen ajan kalkintuotantoon liittyviä muinaisjäännöksiä. Inventoinnin aikana tarkastettiin myös kaksi alueella jo entuudestaan tunnettua kalkkilouhosta.

Inventointia tehtiin sekä Sanomalan itä- ja koillispuolella sijaitsevalla asemakaavan muutosta koskevalla alueella, että Isontammentien länsi- ja luoteispuolella olevalla metsäisellä rinteellä.

Varsinaisella asemakaavamuutosalueella ei havaittu kalkkituotantoon liittyviä rakenteita tai muita muinaisjäännöksiä. Sen sijaan asemakaavamuutosalueen ulkopuolelle jäävän Isontammentien länsi- ja luoteispuolella olevalla rinteellä havaittiin todennäköinen kalkinpolttouuni sekä rakennuksen perustus. Havaitut rakenteet on merkitty yleiskarttaan liitteeseen 1.

Kuva 4. Kalkkiuunin keskusta oli perustettu saostuskaivo ja tuotu tiiliskiviä.

Kalkinpolttouuni sijaitsi Övre Månsaksen tilan luoteispuolella olevassa metsäisessä rinteessä. Uuni erottui maastosta rinteestä ulospäin työntäytyvänä kumpareena. Uuni oli otettu uusiokäyttöön, sillä uunin keskustaa oli käytetty saostuskaivona. Jäänteinä

saostuskaivosta uunin keskustan syvennyksestä erottui kolme kaivonrengasta. Lisäksi uuniin oli heitetty tiiliä ja muuta romua.

Kalkinpolttouunista noin 50 m koilliseen löytyi rakennuksen perustus. Perustus koostui suurista kivistä, jotka olivat ladottu suorakaiteen muotoiseksi alueeksi. Rakenteen ympärillä kasvavat puut olivat osittain tuhonneet rakennetta.

Kuva 5. Metsästä löytynyt rakennuksen perustus.

Löytyneen kalkinpolttouunin ja rakennuksen perustan iänmäärittämisestä ei voida sanoa mitään varmaa. Tarkempi ajoitus on mahdollista saada ainoastaan arkeologisten tutkimusten avulla.

Inventoinnin aikana tarkastettiin myös suojelun kohteina olevat tunnetut kaksi kalkkivilouhosta. Näistä läntinen sijaitsi kahden omakotitalon välissä. Läntinen kaivos näytti olevan hyvässä kunnossa, vaikka olikin veden täyttämä ja kasvuston ympäröimä. Itäinen kalkkivilouhos sen sijaan oli jäänyt Kehä III:n parannustöiden yhteydessä puristuksiin Kehä III:n ja Hämeenlinnantien kahden liittymän väliin. Itse louhoksen ympärille oli pystytetty aita, mutta muuten sen ympäristö oli täysin tuhoutunut.

7. Tulokset

Koekaivaus

Vantaan Sanomalan koetutkimusten aikana pyrittiin koekuopin selvittämään Myllymäen mahdollisen kivikautisen asuinpaikan rajat sekä inventoida alueella historiallisen ajan kalkintuotantoon liittyviä muinaisjäännöksiä.

Myllymäen oletetun kivikautisen asuinpaikan alueelle ja ympäristöön kaivetun 19 koekuopan perusteella voidaan todeta, että tutkimusalueella ei ole säilynyt kivikautisia kulttuurikerroksia. Mikäli paikalla on ollut kivikautisia kerroksia, ovat ne tuhoutuneet myöhemmän maankäytön seurauksena.

Kaikkien koekuoppien maakerrokset olivat hyvin sekoittuneita. Vähäiset löydöt koostuivat suurimmaksi osaksi 1800–1900-lukujen esineiden katkelmista. Kahdesta koekuopasta (kuopat 1 ja 6) löytyi kvartsin kappaleita, jotka eivät kuitenkaan vaikuttaisi olevan työstettyjä.

Maaperä koekuoppa-alueella koostui pääosin kovasta ja tiiviistä savensekaisesta siltistä, joka oli kovan pohjasaven päällä. Tutkimusalueen itäreunassa maaperä oli hiukan hiekkaisempaa, mutta edelleen hyvin sekoittunutta.

Inventointi

Inventoinnin yhteydessä Sanomalan varsinaisen kaavamuutosalueen yhteydessä ei löytynyt jatkotutkimuksia vaativia muinaisjäännöksiä. Sen sijaan Isontammentien luoteispuolella olevasta metsäisestä rinteestä löytyi kalkinpolttouuni ja rakennuksen perustus. Rakenteet tulee ottaa huomioon, mikäli alueelle tulevaisuudessa suunnitellaan rakentamista tai muuta maankäyttöä.

Kalkinpolttouuni on luultavasti peräisin samalta ajalta kuin kalkkilouhokset, jotka todennäköisesti ovat Suomenlinnan rakentamisen ajalta 1700-luvun puolivälistä. Havaitun rakennuksen perustuksen iästä ei sen sijaan ole tietoa. Tarkempi ajoitus on mahdollista ainoastaan arkeologisten kaivausten avulla.

Vantaalla perjantaina 11. marraskuuta 2011

Andreas Koivisto

Lähteet ja kirjallisuus

Kirjallisuus:

Kuisma , Markku, 1991: *Helsingin pitäjän historia III. Isostavihasta maalaiskunnan syntyyn 1713-1865*. Jyväskylä.

Leskinen, Sirpa & Pesonen, Petro, 2008: *Vantaan esihistoria*. Vantaa.

Saltikoff, B. & Laitakari, I. & Kinnunen, K. A. & Oivanen, P., 1994: Helsingin seudun vanhat kaivokset ja louhokset. *Geologian tutkimuskeskus. Opas 35*. Espoo.

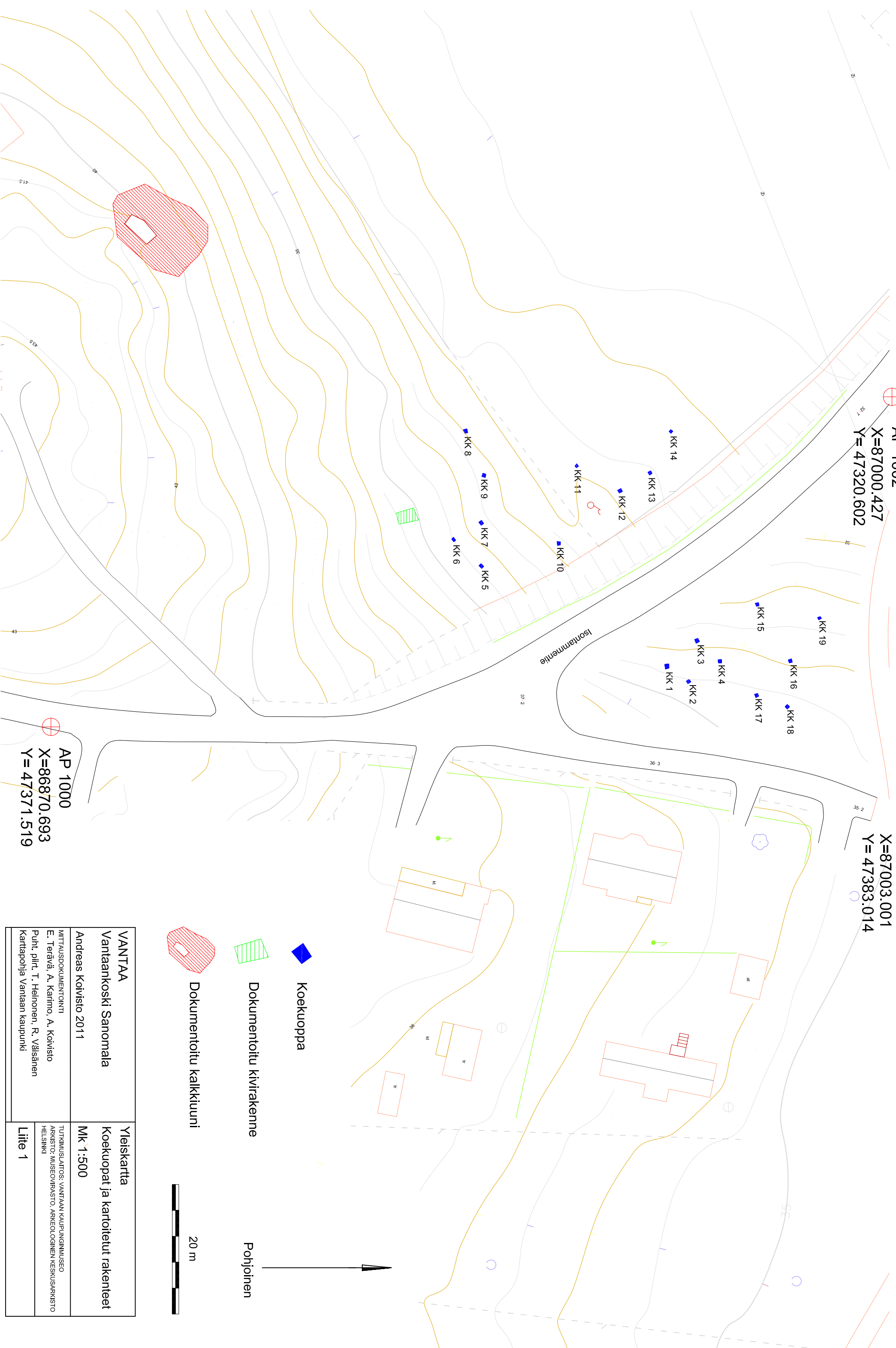
Internetlähteet:

MJR, Muinaisjäännösrekisteri.

<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>, vierailtu 21.6.2011.

AP 1002
X=87000.427
Y=47320.602

AP 1001
X=87003.001
Y=47383.014

AP 1000
X=86870.693
Y=47371.519

 Koekuoppa

 Dokumentoitu kivirakenne

 Dokumentoitu kalkkiuuni

20 m

Pohjoinen

VANTAA Vantaankoski Sanomala Andreas Koivisto 2011	Yleiskartta Koekupat ja kartoitetut rakenteet MK 1:500
<small>MITTAUSDOKUMENTOINTI E. Terävä, A. Karimo, A. Koivisto Puhut. piltit. T. Heino, R. Väisänen Karttapohja Vantaan kaupunki</small>	<small>TUTKIMUSLATTOS: VANTAAN KAUPUNGINMUSEO ARKISTO: MUSEOVASTO, ARKEOLOGINEN KESKUSARKISTO HELSINKI</small>
	Lite 1

Vantaa Vantaankoski Sanomala 2011
Digikuvaluettelo

VKM kuva- arkisto	Ala- numero	Pvm	Kuvaus	Suunta	Kuvaaja
1044	1	25.7.2011	Koekuoppa 2	N-sta	Andreas Koivisto
1044	2	25.7.2011	Koekuoppa 1	N-sta	Andreas Koivisto
1044	3	25.7.2011	Koekuoppa 3	N-sta	Andreas Koivisto
1044	4	25.7.2011	Koekuoppa 4	N-sta	Andreas Koivisto
1044	5	27.7.2011	Koekuoppa 15	S-sta	Andreas Koivisto
1044	6	27.7.2011	Koekuoppa 16	S-sta	Andreas Koivisto
1044	7	27.7.2011	Koekuoppa 17	S-sta	Andreas Koivisto
1044	8	27.7.2011	Koekuoppa 18	S-sta	Andreas Koivisto
1044	9	27.7.2011	Koekuoppa 19	S-sta	Andreas Koivisto
1044	10	27.7.2011	Koekuoppa 5	S-sta	Andreas Koivisto
1044	11	27.7.2011	Koekuoppa 6	S-sta	Andreas Koivisto
1044	12	27.7.2011	Koekuoppa 7	S-sta	Andreas Koivisto
1044	13	27.7.2011	Koekuoppa 8	S-sta	Andreas Koivisto
1044	14	27.7.2011	Koekuoppa 9	S-sta	Andreas Koivisto
1044	15	27.7.2011	Koekuoppa 12	N-sta	Andreas Koivisto
1044	16	27.7.2011	Koekuoppa 11	S-sta	Andreas Koivisto
1044	17	27.7.2011	Koekuoppa 13	S-sta	Andreas Koivisto
1044	18	27.7.2011	Koekuoppa 14	N-sta	Andreas Koivisto
1044	19	27.7.2011	Koekuoppa 10	N-sta	Andreas Koivisto
1044	20	27.7.2011	Sanomala/Myllymäki, yleiskuva	N-sta	Andreas Koivisto
1044	21	27.7.2011	Sanomala/Myllymäki, yleiskuva	N-sta	Andreas Koivisto
1044	22	27.7.2011	Työkuva		Andreas Koivisto
1044	23	27.7.2011	Työkuva		Andreas Koivisto
1044	24	27.7.2011	AP 1000, naula asfaltissa		Andreas Koivisto
1044	25	27.7.2011	Martinkylän läntinen kalkkilouhos	E-sta	Andreas Koivisto
1044	26	27.7.2011	Martinkylän läntinen kalkkilouhos	E-sta	Andreas Koivisto
1044	27	27.7.2011	AP 1001, naula asfaltissa		Andreas Koivisto
1044	28	27.7.2011	AP 1002, naula asfaltissa		Andreas Koivisto
1044	29	27.7.2011	Martinkylän itäinen kalkkilouhos	W-sta	Andreas Koivisto
1044	30	27.7.2011	Martinkylän itäinen kalkkilouhos	W-sta	Andreas Koivisto
1044	31	27.7.2011	Övre Månsaksen kalkkiuuni	NE-sta	Andreas Koivisto
1044	32	27.7.2011	Övre Månsaksen kalkkiuuni	NW-sta	Andreas Koivisto
1044	33	27.7.2011	Övre Månsaksen kalkkiuunin keskus	NE-sta	Andreas Koivisto
1044	34	27.7.2011	Övre Månsaksen kalkkiuunin keskus	N-sta	Andreas Koivisto
1044	35	27.7.2011	Kivirakenne	SW-sta	Andreas Koivisto